

Мирон КАПРАЛЬ

(Львів, Україна)

<https://orcid.org/0000-0002-1317-2894>

Андрій СТАСЮК

(Галич — Івано-Франківськ, Україна)

<https://orcid.org/0000-0002-1229-9236>

УДК 903.43 (477.83/.86) «15»

ІНВЕНТАР ГАЛИЦЬКОГО ЗАМКУ 1582 р.

Автори статті опублікували описову частину інвентаря Галицького староства 1582 р., що стосувалася Старостинського замку Галича. Виявлений документ наразі залишається найдавнішим деталізованим описом Галицької твердині, що ілюструє досі невідомі та маловивчені сторінки найважливішого оборонного форпосту Галицької землі часів пізнього середньовіччя та ранньомодерної доби.

Ключові слова: Галицький замок, інвентарні описи, Галицьке староство, Сенявські, оборонна архітектура.

Більше двох століть Галицький замок є об'єктом усебічних наукових, науково-популярних та краєзнавчих студій. Чи не вперше твердиня над Дністром піддалась первинним дослідженням наприкінці XVIII ст., властиво відколи припинила виконувати свою безпосередню функцію — головного оборонного, адміністративно-політичного та економічного центру Галицької землі. З того часу покинуті мури стали предметом зацікавлень австрійських військових топографів — підполковника Фрідріха фон Міга (1731—1783), майора Маговича (? — після 1795), а також інженера Антонія Геєгерштайна (? — після 1795)¹.

---

¹ Див. до теми: Нагірний В. Невідомий план Галицького замку Антонія Геєгерштайна // Галич: збірник наукових праць / за ред. М. Волощука. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2016. Вип. 1. С. 148—154; Атлас українських історичних міст. Т. 2: Галич / наук. ред. М. Капраль; Автори: М. Бігун, М. Капраль, В. Козелківський, І. Креховецький, Ю. Лукомський, В. Петрик, Л. Поліщук, А. Стасюк, Т. Ткачук, З. Федунків, А. Фелонюк, А. Фіголь, А. Чемеринський, С. Ямелинець. Львів : НАН України, 2018. II. Картографічна частина. Іл. 1.1., 1.2; Galicja na józefińskiej mapie topograficznej 1779—1783. Die Josephinische Landesaufnahme von Galizien 1779—1783 / wyd. A. Janeczek przy współpr. B. Dybasia, L. Walczego. Kraków ; Warszawa : Societas Vistulana, 2019. Т. 11. Cz. A—B—C. Ark. 300.

У XIX – на початку XXI ст. напрацювання з історії Галицького замку розвинули польські та українські дослідники: о. Францішек Сярчинський (1758–1829), о. Антоній Петрушевич (1821–1913), Антоній Шнайдер (1825–1880), Ісидор Шараневич (1829–1901), Олександр Чоловський (1865–1944), Лев Чачковський (1865–1933), Ярослав Хмільевський (1895–1965), Ярослав Пастернак (1892–1969), Юзеф Зелінський (1899–1976), Орест Мацюк (1932–1999), Володимир Грабовецький (1928–2015), Іван Драбчук, Зеновій Соколовський, Віталій Нагірний, Артур Гощинський та Петро Сіреджук². Втім, попри залучену ними значну кількість джерел, праці згаданих вище науковців здебільшого висвітлюють історію замку крізь призму загального історичного тла Галича.

Досі в історіографії одинока спроба написання окремої історії Галицької твердині належить прикарпатському кастеологу Зеновію Федунківу. Обидві монографії дослідника – «*Історія Галицького замку*» та «*Оборонна архітектура Галича над Дністром*»³ окреслили дочасний стан вивчення цієї пам'ятки, основні етапи її будівництва, часткового функціонування, а також гіпотетичні історичні реконструкції оборонного комплексу.

Окремо варто згадати про археологічний аспект студій замку. Останні поважні розкопки пам'ятки проводилися за участю Тараса Ткачука, Юрія Лукомського, Василя Петрика, Василя Оприска (1950–2021), Богдана Томенчука, Олега Мельничука та Ігоря Креховецького впродовж 1990-х – 2000-х рр.⁴, сюди ж слід віднести й цьогорічні археологічні розвідки⁵.

---

² Історіографічний огляд див.: Сіреджук П. Замок у Галичі // Етнокультурна спадщина Прикарпаття: матеріали Всеукр. наук. конф. Етнокультурна спадщина Прикарпаття (на пошану М. Паньківа з нагоди його 75-річчя), м. Івано-Франківськ, 4 грудня 2015 р. / наук. ред. А. Королько. Івано-Франківськ, 2016. С. 304–321; Федунків З. Оборонна архітектура Галича над Дністром. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2020. С. 9–13.

³ Федунків З. Галицький замок. Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2013. 183 с. Його ж. Оборонна архітектура Галича над Дністром. 367 с.

⁴ Огляд історії археологічних розкопок замку див.: Федунків З. Оборонна архітектура Галича... С. 131–184; Креховецький І. Історія та нові археологічні дослідження Галицького замку // Межибіж. Науковий вісник. 2021. № 1–2. Матеріали Археологічних читань в Державному історико-культурному заповіднику «Межибіж» 2016–2020 рр. С. 112–117.

⁵ Невідома стіна Галицького замку. URL : <http://davniyhalych.com.ua/novini/item/1347-nevidoma-stina-galutskogo-zamku>; Продовжуються розкопки на Замковій горі в Галичі. URL : <http://davniyhalych.com.ua/novini/item/1468-prodovjujucirozkopku-na-zamkoviu-gori-u-haluchi/>

Втім, слід констатувати, що ґрунтовне всеохоплююче дослідження Галицького замку дотепер не завершене. Однією з головних причин такого стану речей є недостатнє вивчення та публікація письмових джерел. Поодинокі дослідники, в міру дотичних до Галицького замку студій, опублікували кілька документів, що ілюструють історію твердині XIV–XVIII ст., однак комплексно ця проблема ще потребує вирішення в майбутньому.

Одними з найбільш інформативних, з точки зору наукового вивчення замкових чи палацових об'єктів, є джерела інвентаризаційного характеру. Зазвичай так звані інвентарні описи склалися з метою обліку королівських чи шляхетських маєтностей, здебільшого у зв'язку з процесом передачі (успадкування, набуття, оренда тощо) їх із володіння одних рук до інших. Перші реєстри описів *королівщини* в Галицькій землі відомі з XV ст., однак найдавніші з них, дотепер опубліковані почасти фрагментарно, несуть доволі опосередковану інформацію про Галицький замок⁶.

Уже з XVI ст. кількість подібних інвентаризаційних описів помітно зросла, відповідно й збереженість таких документів краще представлена в архівних фондах. Донедавна історики використовували інвентарні описи замку в Галичі тільки з XVII ст., про що, зокрема, свідчить як давніша історіографія, здебільшого зосереджена на вивченні *княжої доби*⁷, так і сучасні напрацювання, втім, і спеціалізовані⁸. Властиво, опираючись на

---

⁶ Jabłonowski A. Polska XVI wieku pod względem geograficzno-statystycznym. T. 7: Ziemie ruskie. Ruś Czerwona. Cz. 1 // Źródła dziejowe. Warszawa, 1902. T. 18. A. Regesta exactionis Contributionum publicarum. S. 84, 169, 175; B. Bona Regalia Onerata in Terris Russiae et. Lustratio 1469 r. S. 30–42.

⁷ Szaraniewicz I. Trzy opisy historyczne staroksiążęcego grodu Halicza w roku 1860, 1880, 1882. Lwów: Nakładem Gubrynowicza i Schmidta, 1883. S. 220–232; Pełenski J. Halicz w dziejach sztuki średniowiecznej na podstawie badań archeologicznych i źródeł archiwalnych. Kraków: Akademia Umiejętności, 1914. S. 195–207 (див. також: Пеленський Й. Галич в історії середньовічного мистецтва на основі археологічних досліджень і архівних джерел // Галич: збірник наукових праць / за ред. М. Волощука. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2018. Серія 2. Вип. 4); Biblioteka Narodowa. Dział rękopisów. Aleksandr Czołowski. Sygn. III. 5695. Zieliński Ludwik [Józef]. Halicz 1. Halicz za czasów Dawniej Rzeczypospolitej. S. 7–32; Пастернак Я. Старий Галич. Археологічно-історичні досліді 1850–1943 рр. Івано-Франківськ: Плай, 1998. С. 31–40.

⁸ Федунків З. Галицький замок. С. 27; Його ж. Оборонна архітектура Галича... С. 52–53; Сіреджук П. Назв. праця. С. 308–312.

низку доступних описових джерел, головню XVII–XVIII ст. та археологічний матеріал, З. Федунків спільно з Уляною Полутренко, а також окремо з Ольгою Максимців створили гіпотетичні реконструкції *Старостинського замку*⁹.

Наприкінці 2021 р., опрацьовуючи онлайн ресурс Головного архіву актів давніх у Варшаві (*Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie*)¹⁰, серед фондів Архіву коронного скарбу (*Archiwum Skarbu Koronnego*) вдалося виявити справи, що стосувалися інвентарів та регестів Галицького і Коломийського староств за 1534–1582 рр. У ході більш прискіпливого розгляду матеріалів на цифрових копіях кодексу зафіксовано *Інвентар Галицького староства Від 17 Вересня 1582 р.*, перші чотири аркуші (96–99) котрого присвячені детальному опису Галицького замку.

Документ оформлено внаслідок передачі старостівських маєтностей Галича і Коломиї з рук нещодавно померлого старости та руського воєводи Героніма Сенявського (1519–1582) у власність нового посідача – Станіслава Влодека (?–1615). Шляхетська родина Сенявських герба Леліва добре знана в Галицькій землі з початку XVI ст., відколи Рафаїл з Сеняви (?–1518) отримав уряд галицького хорунжого, пізніше його син Миколай Сенявський (1489–1569) зробив блискучу службу кар'єру шляхтича, обіймаючи посади польного та коронного гетьманів, руського воєводи, а від 1534 р. тримав уряд галицького та коломийського старости. Не менш успішним за батька виявився і його син – Геронім Сенявський, котрий успадкував більшість батькових посад, утім і Галицьке та Коломийське староства¹¹.

За урядування Миколая та Героніма Сенявських очевидно були проведені значні будівельні роботи щодо укріплення Галицького замку,

⁹ Федунків З. Оборонна архітектура Галича... С. 331, 333.

¹⁰ Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie. Archiwum Skarbu Koronnego. Zespól nr 7. 4: Inwentarze Starostw, 1495–1795. Sygn. 79 [H. 1]: Inwentarz, Regestra starostwa halickiego i kołomyjskiego, woj. ruskie, ziemia halicka (1534–1582). K. 96–99v. URL : http://agadd2.home.net.pl/metrykalia/7/1_7_0_11%20ASK%20LV/album/79/index.html

¹¹ Plewczyński M. Sieniawski Mikołaj h. Leliwa (ok. 1520–1584) // Polski Słownik Biograficzny (далі – PSB). Warszawa ; Kraków : Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego, 1996. T. XXXVII/1. Zesz. 152. S. 123–130; Ejusdem. Sieniawski Hieronim (Jarosz) h. Leliwa (1519–1582) // PSB. Warszawa ; Kraków: Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego, 1996. T. XXXVII/1. Zesz. 152. S. 119–121.

насамперед мурованими вежами¹². Ймовірно, в цей період також завершили замкову каплицю Св. Катерини, фундовану, за інформацією львівського єпископа-суфрагана Томаша Піравського 1533 р., королем Сигізмундом I Старим (1467–1548)¹³. Хоча домашнім осідком Сенявських вважалось м. Бережани, де й поховані обидва представники цього роду, Старостинський замок у Галичі відігравав знакову роль у контексті функціонування політичного життя, господарювання та обороноздатності усієї Галицької землі.

Опрацьовані матеріали залишаються малознаними і досі не впроваджувалися для ширшого наукового загалу. Серед відомих, втім й опублікованих, люстрацій Галицького староства інвентарі замку практично відсутні¹⁴. Досі знані детальні описи твердині датуються 1627 р. та 1767 р.¹⁵, відтак виявлені документальні свідчення від 17 вересня 1582 р. наразі є найстарішими з когорти подібних джерел.

Інвентар замку охоплює кілька найважливіших з точки зору тогочасного господарського документообігу проблем. Після вступної частини з чітким означенням причини та дати створення інвентаризаційного опису увагу приділено замковому комплексу. Станом на 1582 р. твердиня була забезпечена трьома брамами, у котрих для зручності функціонували менші хвіртки. Усі три брами разом з хвіртками належним чином замикалися й були оснащені відповідними замковими механізмами (ретязі, клямки, скоби, засуви, ланцюги, колодки). Перша та друга брами з'єднувалися мурованим на стовпах мостом, що провадив до мурованої башти.

Над другою брамою нагорі розташовувався склеп, де зберігалися скрині із земськими (2) та гродськими (1) актовими книгами. Для оборони

---

¹² Федунків З. Оборонна архітектура Галича... С. 294–297.

¹³ Pirawski T. *Relatio status almae Archidioecesis Leopoliensis* // *Materiały historyczne* / wyd. K. J. Heck. Lwów: Nakładem Towarzystwa Historycznego, 1893. T. 2. S. 137.

¹⁴ *Lustracja województw Ruskiego, Podolskiego i Belskiego 1564–1565* / wyd. K. Chłapowski i H. Zytkowicz. Warszawa; Łódź: PWN, 1992. Cz. 1. S. 257–281; *Lustracja województwa Ruskiego* / wyd. E. i K. Arlamowscy i W. Kaput. Wrocław; Warszawa; Kraków; Gdańsk: PAN, 1976. Cz. 3: Ziemie Halicka i Chełmska. S. 3–37.

¹⁵ Федунків З. Галицький замок. С. 27; Його ж. Оборонна архітектура Галича... С. 52–53, 105–110; Гоцинський А. Галицький замок у світлі інвентарю 1767 р. // Галич: збірник наукових праць / за ред. М. Волощука. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2016. Вип. 1. С. 137–147; Сіреджук П. Назв. праця. С. 308.

цієї брами визначено дві мортири, а окрім архівного приміщення внизу цієї споруди розміщувалося ще шість склепів, у котрих зокрема зберігалися зем'янські речі (передані шляхтою на зберігання), гарматні порох (3 барила) та кулі (кам'яні — 196 шт, олов'яні — 199 шт), кулі для гаківниць (600 шт) і рушниць (1080 шт), спеціальні бронзові форми для відливання гаківниць (9) та гармат (2), залізні каганці (3) і ціпи (2), шоломи (2), залізні рукавиці (3) та одне заруків'я. Вище *арсеналу* знаходилась велика світлиця, інтер'єр якої складався зі стола, лавиць та зеленої полив'яної печі. Нагорі під дахом — спеціальні засіки для зберігання збіжжя.

Згадана мурована башта з'єднувалася з третьою брамою мостом, на котрому розташовувалася *пушкарня*, де зберігалися осаджені гаківниці (28), гаківничні неосаджені дула (3), гаківничні опалі дула (2), киї (4), мідні кози (4), осаджені губчасті рушници (27), посполиті гаківничні порохівниці (32), списи (10) та драбські мечі (2)¹⁶.

Замкова кухня складалася з основного приміщення, де знаходилися піч для готування, стіл, лави та дерев'яне корито (*svothfass* — можливо *ночва?*), двох комор, оснащених дверима та замками. Поряд розташовувалася пекарня з сіньми, коморою та чорною кімнатою, тут була нова мурована піч, довгий стіл, лави. Із сіней вів вихід нагору, де облаштовано дві комори — одна над пекарнею, інша над сіньми.

Оборону третьої замкової брами забезпечували дві гармати й одна мортира. Ліворуч, після входу до неї, де раніше функціонував годинник, тепер розміщувалася комора, а поряд спіжарні. Усі приміщення оснащувалися замковими механізмами (ретязь, скоба та ін.). У спіжарнях зберігалися мука, городні культури (бобові, овочі, горох тощо) та збіжжя; для цього використовували засіки, дзбанки, дерев'яне корито, бочки та напівбочки (разом 20 шт). Над спіжарнями функціонувала канцелярія з ганком та сіньми. У кімнаті інтер'єр формували три столи, розставлені довкола лави, та добра біла піч. Окремо над брамою розміщено ще чотири комори з відповідними дверима та замками¹⁷.

З інвентарного опису дізнаємося, що на території твердині в куті (оборонних стін?) існував ставок, за котрим знаходилася вежа. Внизу

---

¹⁶ AGAD w Warszawie. Archiwum Skarbu Koronnego. Zespól nr 7. 4: Inwentarze Starostw, 1495—1795. Sygn. 79 [H. 1]: Inwentarz, Regestra starostwa halickiego i kołomyjskiego, woj. ruskie, ziemia halicka (1534—1582). K. 97—97v.

¹⁷ Ibidem. K. 97v—98.

вежі комора із засіком для солоду, а над нею невелика світлиця. Всередині кімнати — стіл, одна лавка та біла піч, а також вхід до комірки. Поряд із цією вежею була ще одна вежа, також із коморою. Праворуч від брами розташовувалася драбська кімната з сіньми, а в ній мурована піч та довга лава, також із сіней вихід на терасу. Внизу під кімнатою п'ять комор із зем'янськими речами. Над тими коморами, попереду брами — кімната підстарости з сіньми та ганком, що вела до мальованої кімнати. У кімнаті традиційний замковий інтер'єр — стіл, лавка та піч. У сінях ще дві перегороджені комори, а через ганок — вхід до мальованої кімнати, у котрій були лава, три столи і два дерев'яних столики, полив'яна зелена піч. З мальованої кімнати — мала світлиця з лавами та зеленою полив'яною піччю, звідти — перехід до маленької кімнати, де знаходилося велике ліжко та лава. Практично всі приміщення оснащені численним комірками та необхідними дверними замками (завіси, клямки, антаби, ретязі тощо)¹⁸.

Замкова спіжарня (вочевидь головна) розташовувалася на місці колишньої пекарні. У ній на той час було заготовлено 30 шматків солонини та 20 шматків сала. Над спіжарнею знаходилися покої руського воєводи Героніма Сенявського. Інтер'єр світлиці урядника доволі скромний — стіл, розкладені довкола лави, полив'яна піч із комином, котрий виведено через сіни і комору. Двері кімнати оснащені відповідними замками та механізмами. Поряд із покоями зведено новий дім з ганком та сіньми, всередині — розставлені довкола лави, один стіл та зелена піч із комином. В іншій кімнаті стіл та дві лавки, а з сіней — вихід нагору. Під вказаним домом було дев'ять комор, а також дві стайні в стані руйнації через погані дах¹⁹.

Наприкінці інвентаризації Галицького замку окремо згадано муровану вежу з пивницями, склепом та коморою, де головно зберігалися зем'янські речі. У ній також розташовувалася світлиця провентових писарів з сіньми та коміркою, оснащена столом, піччю та лавами. На терені замку згадується студня (криниця) з добрим дахом, ливною та двома відрами, а також бровар з усім начинням для варіння пива — котел, чани, корита, коси для хмелю. Разом з тим під замком зафіксовано солодівню з добре мурованою піччю, коморою для хмелю та всім

---

¹⁸ Ibidem. К. 98—99.

¹⁹ Ibidem. К. 99.

необхідним для пивоваріння приладдям, а також огорожену стайню та добротну кузню²⁰.

Підсумовуючи короткий огляд публікації опису Галицького замку від 17 вересня 1582 р., слід зазначити, що подібний документ є фрагментом цілісного інвентаря Галицького староства. Опрацьований текст наразі верифікується як найдавніший досі виявлений детальний інвентарний огляд замку. Різнопланові інформативні можливості джерела дозволяють переглянути дочасні уявлення про твердиню станом на кінець XVI ст., втім підтвердити, спростувати або ж доповнити попередні наукові напрацювання.

Разом з тим уведення до наукового обігу документа суттєво доповнить загальні історичні знання про Галицький замок та його власників, внутрішній побут тогочасних мешканців твердині, обороноздатність і політико-господарську роль фортеці в регіоні. Не менш важливі опубліковані свідчення в контексті формування концепції майбутньої музейної експозиції пам'ятки національного значення задля її належного збереження та популяризації в сучасному загальноєвропейському просторі культурної спадщини.

Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie. Archiwum Skarbu Koronnego. Zespół nr 7. 4: Inwentarze Starostw, 1495–1795. Sygn. 79 [H. 1]: Inwentarz, Regestra starostwa halickiego i kołomyjskiego. woj. ruskie, ziemia halicka (1534–1582). K. 96–99v.

[96] Rok 1582

Inwentarz starostwa Halickiego po zmarłym sławny pamięci je[g]o m[os]czi panu Hieronymie Szieniawskym, z ziemamy wojewodzie Ruskiem, Halyczkiem Kolomyejkiem etc. starosczie spyssany, a podany Je[g]o m[os]czi panu Stanislawowy Wlodkowy na ten czas iusz Haliczkiemu, Kolomyjskiemu etc. starosczie Die 17 septembris Anno d[omi]ni 1582.

[96v]

[97] ZAMEK HALICZKY

Naprzod do zamku wschodząc brona pierwssa, do ktorey są wrota s ffortką na zawiasach zeliaznych, v nych klodek dwye²¹ y klamka z wrzeciądzem y skoblami. Od they bramy do drugiey bramy iesth mosth na

²⁰ Ibidem. K. 99v.

²¹ Далі одна відокремлена літера замальована.

²² У слові кілька останніх букв виправлено.

filiarach murowany, pobythy gontami porządne do baszty murowaney²², v ktorey baszthy wrotha dwoisthe z zasuwany zeliarnemi. Podlie tich wroth fortka z wrzeciędzdem y skoblem, w they bramie skliep na wierzchu, v niego drzwy porządne [z] zamkiem zeliarnem, v tich drzwi klotka wielka Moskiewska y łanczuch, kthory pruess drzwy zawiesson dla zamikania kłodką. W them skliepie dwie skrziny s księgami ziemskiemy, a trzecia skrzinia s księgami groczkiemy. Tamze v thego skliepu krathy zelazne v okien, podlie thego skliepu sthoią dwa mozdırza, w they bramie na dolie skliepow s[z]leszcz, do ktorych ydącz drzwy na biegunach drzewianych z wrzeciędzdem y skoblem. Skliep pierws[z]y, w ktorem zamknione rzeczy ziemskie, v niego drzwy z wrzeciędzdem y skoblem. Drugy skliep, v niego drzwy, wrzeciędzy skobel, y klotka, w niem prochu dzielnego baryl trzi, kul dzielnych kamiennych 195, kul dzielnych ołowianych 199. Hakowniczych kul kop dziesięcz. Rusnicznich kul kop osmnaszcie, form hakownicnich ze spize dziewięcz, form dzielnych ze spize dwie, kaganczow zelaznych trzi, czepow zeliarnych dwoie. Helmow dwa. Rękawicz zeliarnich trzi, zarękawie zelazne iedno y s[z]tuczka ołowiu. Trzeci prozny skliep miasto sieni między thimy obiema. Czwarty skliep nyzey, do niego krata y wrzeciędz. Piąty skliep, v niego drzwy porządne y wrzeciędz [z] skobliami. S[z]josty skliep, v niego drzwy wrzeciędzy skobel, zamkniony ziemianską klotką. Nad tymi skliepami swietlycza wielka murowana, do ktorey ydącz na gorę wschod dobry, v thego wschodu nawierzchu kratha na zawiasach zelaznich, v tey swietlicze drzwy fładrowe, v ktorych klamka hantaba, zamek zelazny dobry. W they yzbie swwkolo [sic] ławy stol ieden, okien wielkich czteri, blony niedobre wprawione wołow, piecz zielony polywany dobry. Podlie they yzby skliep, v ktorego ssą drzwy fładrowe zamkiem zelaznem p[ro]stem na zawiasach zelaznych y hanthaba. Sthol ieden, tamze dwie blony **[97v]** wołow wprawione niedobre, ławy wkoło szciny. S thegoss skliepu do komorky potrzebney drzwy fładrowe na zawiasach zelaznich z wrzeciędzdem, hantaba y klamka. Na gorę ydącz pod dach, gd[z]ie owssy chowaią, v schodu drzwy dobre na biegunach drzewnianych, skobel y wrzecięd. Tamze na they gorze są dwa sąsieki dla sipania zboza. Od they basthy idzie mosth do trzeczey bramy, na ktorem mosczie iest puskarnia, v kthorey są drzwy na zawiasach zeliarnych, wrzecięd y skobel, y klotka. Tamze hakownic osadzonych 28. Rur hakownicnich nieosad[z]onych trzi. Rur hakownicnich opadalych dwie, kyiw czteri, koz miedianich czteri. Koza iedna stargana w trwoę. Rusnic osad[z]onych rurczastich 27. Prochownic hakownicnich pospolytich 32. Lina iedna nycziana ze dwoma klubamy mosięd[z]owemy. Osczepow dziesięcz, mieczow drabskich dwa. Nat [sic] puskarnią iest komorek trzi, drzwy v nych porządne na biegunach.

KUCHNIA

V tey kuchniy drzwy na biegunkach, ławy wkoło. Tam ze stol, svotfass ieden, ognisko. V they ze kuchnicy iest komor dwie, v nych drzwi na biegunach, ławy wkoło ze dwiema skoblami, y wrzeciędz v iedney tilko komori y z iedną klamką. Podlie theyze kuchnicy piekarnia nowa, w sieni komora, v niey drzwi na biegunach, wrzeciędz y skobel, sien y yzba czarna, v niey drzwi na zawiasach, wewnatrz skobel y wrzeciędz, ławy wkoło. Okien trzi, piecz nowomurowany, shtol dlugy, z yzby komora v niey drzwi [z] zawiashami [sic] zelaznymi, wrzeciędz[em] y skoblami. S sieni schod na gorę, v niego drzwi zapierzone na biegunach, skobel y wrzeciędz, na gorze dwie komorze opierzone tharcziczamy y drzwi porzadne na biegunach ze wrzeciędzmy y skoblami, iedna iest komora nad piekarnią, a druga nad sienią.

DO ZAMKU WCHODZĄCZ

Trzecia brona, v niey wrotha zupełne y s forthą, v bramy skobel y wrzeciędz, v fortky skobel y wrzeciędz klamka zelasna. W they bramie dwie dzielle y mozdierz, a v iednego dzieła urwała się s[z]tuka v koncza. Z bramy wysedwsi [sic] po lewey stronie **[98]** komora, gdzie przed tim bywal zegar, v niey drzwy na biegunach, wedlie they komory spisarnia, gdzie legumina chowaią, v they spisarniey dr[z]wy na zawiasach zelaznych, skobel y wrzeciędz, tamze dwa samsieky dla sipania mąk, ieden wielki, a drugi maly. Kadz wielka dla mąk. Druga spisarnia, v ktorey drzwy porzadne na zawiasach zelaznych wrzeciędz y skobel, thamze iest sąsiekow pięcz dla zboza sypania. Threczia spisarnia, v ktorey są drzwy porzadne na zawiasach zeliaznych, skobel y wrzeciędz. Tamze svotfasow dla sypania iarzin, dwa sthagwy, beczek y pulbeczkow 20 wsystkich. Nad thimy spisarniami kancelaryya, nad którą dach niedobri. Tam idącz na gorę wschod dobri spobicziem niedobrem, v tego schodu ganek niedobrze pobithy. Z ganku wchodącz do cancellariey sien, v niey drzwi dobre y porzadne, wrzeciędz y skobel na biegunach. V sieni okno skliane wprawione w drzewo. S they sionki yzba, v niey drzwi na zawiasach zelaznych. Tamze v tich drzwy z obu stron wrzeciędz y skoblami. Ławy wkoło stolow trzi, okien sklianych wprawionych w drzewo cztery, niedobrych dwie, piecz bialy dobry. Przecziwko tey yzbie komora, v niey drzwi na zawiasach zeliaznych wrzeciędz y skobel. Tamze stol ieden, okien sklianych wprawionych w drzewo dwie niedobre. Nad broną komor cztery, wschodącz do nych sionką, v niey drzwi na zawiasach zeliaznych, v they sionki na dolie komor dwie, v ktorych drzwi porzadne, na zawiasach zeliaznych, v iedney komory wrzeciędz y skobel, y zamek dobri, v niey są rzeczy ziemskie. Podle niey komora druga o dwu wrzeciędzach, a o iednym skoblu. Nad thimi komoramy drugie dwie komorze, do nich wschod dobry, v iedney komory drzwi porzadne na biegunach, v tich drzwi skobel y wrzeciędz, v drugiei komori drzwi porzadne na zawiasach zelaznych, wrzeciędz y skobel.

W KĄCZIE ZA SADZAWKĄ WIEZA

V ktorey na dolie komora, v niey drzwi porządne na zawiasach zelaznych, wrzeciędz y skobel. Tam iest sąsieki do sypania siodow. Nad tą komorą swiethliczka, v niey drzwi na biegunach dobre, okien cztery, piecz dobry nowy byaly, shtol ieden, ławka iedna przy iedney stronie. S they yzby komorka potrzebna, v niey drzwi porządne na byegunach wrzeciędz y skobel. Podle they wiezy iesth druga wieza, w niey byegunach. Z bramy wysedwsy, po prawey stronie izba drabska, do they yszby idącz sionką, v ktorey drzwi [98v] dobre na byegunach. V tey yzby drabskiey drzwi na zawiasach zelaznych, pięcz murowany y ława dluga. V sieni tharas, v ktorego iesth lanczuch mięssy y kłodka przy niem, v thego tharassa są drzwiczki na zawiasach zelaznych, wrzeciędz y skobel. Tamze w bok na dole iesth komor pięcz porządnych, v ktorych komor są drzwi na zawiasach zelaznych, wrzeciędz y skoble, v ktorych komorach są rzeczi zamknione ziemskie.

Nad temi komorami. Napzod od bramy yzba, w ktorei mięska podstarosci. Tamze są lavy wkolo blon trzi sklyanych, wprawionych w drzewo, dobrych. Stol ieden, ławka iedna, piecz bialy niedobry. Tamze drzwi na zawiasach zelaznych, wrzeciędzow dwa, skobel ieden y klamka. Przed tą yzbą sionka, v niey drzwi porządne na biegunach, wrzeciędz y skobel. W tey sioncze zapierzone są dwie komorze, v iedney komory drzwi porządne [z] zawiasamy zelaznymi, skobel y wrzeciędz, y okno. S they komory yest komorka potrzebna, v ktorey drzwi porządne na zawiasach zelaznych, wrzeciędz y skobel. V drugiey komory drzwi na biegunach dobre, v nych iesth wrzeciędz y skobel y klamka. Podle tich komor iesth ganek nowy, przed yzbą malowaną. V thego ganku zobu sthron drzwi porządne na zawiasach, v nych skoble yz wrzeciędzami y klamki, hanthaby. Tamze y trzi blony skliane, wprawione wołow dobre, y ławy po iedney sthronie. Z ganku izba, v niey drzwi pokosczone na zawiasach zelaznych, zamek dobry zelazny, klamka y hanhaba. Tamze okolo lavy stolor trzy, zydlow dwa, sluzba, piecz poliewany zielony, okien sescz, wprawionych w ołow, między ktoremi iesth kilka niedobrych. S they yzby malowaney swiethliczka mala, drzwi do niey pokosczone, zielone na zawiasach zelaznych, wrzeciędz y skobel, hantaby dwie y klamka, zamek ryglowany dobry. Tamze lavy y piecz zielony poliewany, y okno iedno skilaine, wprawione w ołow niedobre. S tey yzdebky komorka, drzwi na zawiasach zelaznych, skobel y wrzeciędz. W they komorze okno dobre. Z tey komory potrzebna komorka, v niey drzwi dobre na zawiasach zelaznych. S they malowaney yzby druga yzba, v ktorey drzwi zielone pokosczone na zawiasach zelaznych, klamki zobu ston y anthaby, wrzeciędz y skobel. Tamze ławy wkolo. Blon sklianych, wprawionych wołow dwye niedobre, piecz poliewany zielony, shtol yeden. Tamze s tey yzby drzwie do komnaty pokosczone zielone na [99] zawiasach zelaznych, klamka y hantaba, wrzeciędz y skobelem, zamek zelazny prawie dobry. W they komnacie łosko wielkie, ława, okien dwie niedobre, iedno okno skliane, włow wprawione, a drugie w drewo. W they komnatzi potrzebna komorka, v niey drzwi na zelaznych zawiasach, wrzeciędz y skobel.

SPIZARNIA, GDZIE BYWALA PIERWEY PIEKARNIA

Do niey drzwi na zawiasach zelaznych, skobel y wrzeczyadz. W spizarny szlonin polczy trzedziesci, sadeł dwadziescia. Nad tą piekarnią albo spizarnią pokoy byl i[eg]o m[osci] pana woiewodzin[a] [sic], v niego drzwi na zawiasach zeliaznych, skobel, klamka, antaba. Thamze blon, wolow wprawionych dwie, piecz poliewany, wkolo ławy, stoł ieden. S they swietlicze sionka, v ktorey drzwi na zawiasach zelaznych, zamek, antaba, okno niedobre, ławy wkoło. S they sionky komora, do niey drzwi na zawiasach zelaznich, zamek, anthaba, okno niedobre skliane, wprawione wolow. Thamze iest komin. S they komory komorka potrzebna, do niey drzwi z wrzecziadzem.

DOM NOWY PODLA TEGOSZ POKOUI.

Przed ktorem iest ganek, na ktorem ssą ławy wkoło, stol ieden. Do tego domu wschodząc, drzwi na zawiasach zelaznich, v nych zamek dobry zelazny, klamka, wrzecziacz y skobel. Sien, okien dwie sklianych, wprawionych wolow, sien, yzba, v niey drzwi porządne ze wssystkiem na zawyasach zeliaznych y zamek. Tham ławy wkolo, piecz zieliony y komin. Tham ze blon sescz, wprawionych wolow, shtoł, ławek dwie. S they swietlicze komnata, do niey drzwi na zawiasach ze wssystkiem, y ganek. S they komnaty komorka potrzebna y drzwi na zawiasach ze wsystkiem. S sieni na gorę wschod opierzony, drzwi na zawiasach, skobel y wrzecziadz y zamek zelazny.

KOMORI, POD THEM DOMEM

Pod thim budowaniem iest komor dziewiecz, w ktorich sludzy mieskywali, v nych drzwi na biegunach, v niektorych ssą skoblie y wrzecziadze, v niektorych niemass. Thamze daliey ssą stainie dwie, ktore się walia, dach zly na nych.

WIEZA MUROWANA.

[99v] Na dole they wieze iest piwnicza, v ktorey ssą drzwi dwoiste dobre na zawiasach zeliaznych, skobel y wrzecziadz. Tamze iesth przebudowana piwnicza, v ktorey drzwi y wrzecziadz y skobel. Nad thimze skliepem iesth na wierzchu skliep drugy, v ktoredo ssą drzwi na zawiasach zeliaznych, wrzecziadz y skobel. Thamze przed tim skliepem komora, opierzona tharcziczami. Srzedny sklyep, v ktorego drzwi dwoisthe na zawiassach zeliaznych z wrzecziadzem y skoblem, w ktorem są ziemianskie rzeczy.

Thamze iest w zamku swiethliczka pisarzow prowentowich y sionka ze ws[z]ystkiem.

Piecz dobry, stol ieden, lawy wkolo, blon sklianych, w drzewo wprawionych dwie, drzwi na zawiasach, v nych wrzeciãdzę y skobel. Niedaleko they yzby iesth komorka, drzwi na zawiasach, wrzeciãdz y skobel. Studnia iesth w zamku, nad nią iest dach dobre pobity, kolo ze dwiema wiadry y lyna. Browar w zamku, tam ssã statky piwne, kocziel dobry, kadzi wielkie dwye dobre, svuchfasow trzi, korytho pod kadziamy, drugie korito to wieprze oparzaia. Koss do chmielu, nad tim browarem dach niedobry.

POD ZAMKIEM SŁODOWNIA

V they słodowniey drzwi dobre, skobel, wrzeciãdz y klotka, piecz dobry murowany y lassy, na ktorich słod sussa. Thamze iesth komora, w ktorey słodi rosczą, y koritho wielkie, y ynsse potrzeby do słodowniey naliezące.

S tey ze słodowniey wychodzi plathu zlothich dziewięcz na rok.

Gumien nie oddano ffolwarkach, bo ie pan starosta zaplacił.

Pod zamkiem stainia ogrodzona, przy tey stayny kuznia dobra. Do zamku trzi bramy²³.

Переклад

[96] Рік 1582

Інвентар Галицького староства, списаний по смерті славної пам'яті його милості пана Героніма Сенявського²⁴, воєводи руських земель, галицького, коломийського і т. д. старости, а поданий його милості пану Станіславові Влодкові, на той час уже галицькому, коломийському і т. д. старості²⁵, дня 17 вересня року Божого 1582.

---

²³ Речення написано на полях, прочитання останнього слова є непевним.

²⁴ Сенявський Геронім (1519–1582) – галицький та коломийський староста (1550–1582), кам'янецький підкоморій (1554–1558), кам'янецький каштелян (1569–1576), руський воєвода (1576–1582), див.: *Urządnicy województwa ruskiego XIV–XVIII wieku (ziemie halicka, lwowska, przemyska, sanocka)* / opr. K. Przyboś. Wrocław; Warszawa; Kraków; Gdańsk; Łódź: Zakład Narodowy imienia Ossolińskich, PAN, 1987. S. 387; Plewczyński M. Op. cit. S. 119–122.

²⁵ Влодек Станіслав († 1615) – галицький, коломийський староста (1582–1615), кам'янецький каштелян (з 1585 р.), львівський каштелян (1588–1590), белзький воєвода (1590), див.: *Urządnicy województwa ruskiego*. S. 404.

[97] ГАЛИЦЬКИЙ ЗАМОК

Наперед до замку входить першою брамою, до якої є ворота з хвірткою на залізних завісах, на них є дві колодки і клямка з ретязем²⁶ і скобами²⁷. Від цієї до іншої брами є мурований на стовпах міст, добре підбитий гонтами до мурованої башти. У тій башті є подвійні ворота із засувами залізними. Поруч тих воріт є фіртка з ретязем і скобою, у тій брамі нагорі склеп²⁸. До нього — добрі двері [із] залізним замком, у тих дверях велика московська колодка і ланцюг, котрий завішений через двері для замикання колодкою. У тому склепі — дві скрині із земськими книгами, а третя скриня — з гродськими книгами. Там же в того склепу залізні ґрати у вікнах. Біля того склепу стоять дві мортири²⁹. У тій брамі внизу шість склепів, до яких ідуть двері на дерев'яних завісах із ретязем і скобою. Перший склеп, у котрому замкнені зем'янські речі, у нього двері з ретязем і скобою. Другий склеп — у нього двері, ретязь, скоба і колодка. У ньому — три барили гарматного пороху, куль гарматних кам'яних — 195, куль гарматних олов'яних — 199, гаківничних³⁰ куль — десять коп³¹, рушничних куль — вісімнадцять коп, гаківничних форм з бронзи — дев'ять, гарматних форм³² з бронзи — дві, залізних каганців — три, залізних ціпів — два; шоломів — два; залізних рукавиць — три, залізне заруків'я³³ — одне і штука свинцю. Третій склеп — порожній, був замість сіней між тими двома. Четвертий склеп нижче [знаходився], до нього — ґрати і ретязь. П'ятий склеп: у нього — добрі двері та ретязі зі скобами. Шостий склеп: у

²⁶ Ретязь — короткий ланцюжок на дверях. Див.: Linde S. B. Słownik języka polskiego. Warszawa, 1816. Т. 6 : U—Z. S. 313.

²⁷ Скоба — гачок на дверях, на який закладають ретязь. Див.: Linde S. B. Słownik języka polskiego. Warszawa, 1812. Т. 5 : R—T. S. 257.

²⁸ Склеп — кімната зі зводами чи арками (склепіннями), див.: Ibidem. S. 265.

²⁹ Мортира — тип гармати з коротким стволом для навісної стрільби, що призначалася головно для руйнування міцних оборонних споруд. Застосовувалася упродовж XV — середини XIX ст.

³⁰ Гаківниця — довга і важка рушниця великого калібру, з гаком під стволом, вживана в XVI—XVII ст.

³¹ Коп — лічильна одиниця, що дорівнює 60.

³² Гаківничка та гарматна форма — тут: форми для відливання куль для гаківниць та гармат.

³³ Заруків'я — частина залізного обладунку, що захищала руку від ліктя до долоні.

нього — двері, ретязь і скоба, що замкнений зем'янською колодкою. Над тими склепами — велика мурована світлиця, до котрої, ідучи нагору, добрий вихід. У того виходу наверху — ґрати на залізних завісах. У тій світлиці — сучкуваті двері, у котрих клямка³⁴ — гантаба³⁵, залізний добрий замок. У тій кімнаті навколо лави — один стіл, три великих вікна, їхні шиби, вправлені у свинець³⁶, були недобрі, піч — зелена полив'яна добра. Біля тієї кімнати — склеп, до якого є сучкуваті двері [з] простим залізним замком на залізних завісах і гантабою. Стіл — один, там же дві недобрі шиби, вправлені у свинець, [97v] лави довкола стіни. З того склепу до потрібної коморки [ведуть] сучкуваті двері на залізних завісах з ретязем, гантабою і клямкою. Нагорі, йдучи під дах, де овес тримають, у вході — добрі двері на дерев'яних завісах, скоба і ретязь. Там же на тому верху є дві засіки для зсипання збіжжя. Від тієї башти іде міст до третьої брами, на котрому мості є пушкарня, у якої є двері на залізних завісах, ретязь, скоба і колодка. Там же осаджених гаківниць — 28, гаківничних неосаджених дул — три, гаківничних опалих дул — дві, київ — чотири, мідних кіз³⁷ — чотири, одна коза була понищена під час тривоги; осаджених губчастих рушниць³⁸ — 27. Порохівниць гаківничних посполитих — 32; одна нитяна мотузка з двома латунними колесиками, десять списів, два мечі для драбів³⁹. Над пушкарнею є три коморки, у них двері добрі на завісах.

КУХНЯ

До тієї кухні двері на завісах, довкола лави. Там же стіл, одне дерев'яне корито (*svothfass*)⁴⁰, піч для готування. У тій же кухні є дві

---

³⁴ Клямка — дверна ручка.

³⁵ Гантаба (антаба) — ручка дверей, щоб потягнути при відчиненні, часто у вигляді декоративного кола.

³⁶ Шиби, вправлені у свинець — ідеться про техніку виконання віконних вітражів.

³⁷ Коза — тут: опора виделкового типу, що використовувалася для підтримки гаківниць, рушниць тощо.

³⁸ Губчаста рушниця — вид ручної зброї домодерного часу, постріл з якої відбувався через піднесення підпаленого труту або губки.

³⁹ Драб — найманий вояка, сторож.

⁴⁰ Очевидно, ідеться про дерев'яне корито, див.: Słownik polszczyzny XVI wieku. Edycja internetowa. Indeks haseł. Fasa. URL : <https://spxvi.edu.pl/indeks/haslo/51632>.

комори, до них двері на завісах, лави довкола, з двома скобами, і ретязь тільки в одній коморі і з однією клямкою. Біля тієї ж кухні нова пекарня, у сінях — комора, у ній двері на завісах, ретязь і скоба, сіни і чорна кімната, у ній двері на завісах, всередину скоба і ретязь, лави навколо. Три вікна, новомурована піч, довгий стіл. З кімнати [йде] комора, у ній двері із залізними завісами, ретязем і скобами. З сіней вихід нагору, поряд закриті двері на завісах, скоба і ретязь. Нагорі — дві комори, поділені дошками, і добрі двері на завісах з ретязями і скобами. Одна комора є над пекарнею, а друга — над сіньми.

ПРИ ВХОДІ ДО ЗАМКУ

Третя брама: в ній загальні ворота і з хвірткою, в брамі скоба і ретязь, до хвіртки скобель і ретязь і клямка залізна. У тій брамі дві гармати і мортира, а до однієї гармати урвався шматок вкінці. Вийшовши з брами з лівої сторони — [98] комора, де перед тим бував годинник. У ній двері на завісах, поряд з тією коморою спіжарня, де леґуміни⁴¹ зберігають. У тій спіжарні двері на залізних завісах, скоба і ретязь, там же два засіки для зсипання муки, один — великий, а інший — малий. Великий чан для муки. Друга спіжарня, у котрій добрі двері на залізних завісах, ретязь і скоба, там же є п'ять засіків для зсипання збіжжя. Третя спіжарня, у якій є добрі двері на залізних завісах, скоба і ретязь. Там же дерев'яне корито (*svotfasow*) для зсипання овочів, два дзбани, усіх бочок і півбочок — 20. Над тими спіжарнями канцелярія, над якою дах недобрий. Там, ідучи нагору, вихід добрий з недобрим побіччям. У того виходу ганок недобре побитий. З ганку входить до канцелярії сіньми, до них двері добрі й належні, ретязь і скоба на завісах. У сінях скляне вікно, оправлене в дерево. З тих сіней кімната, у ній двері на залізних завісах. Там же, у тих дверях з обох сторін ретязі зі скобами. Лави довкола, столів — три, скляних вікон, оправлених у дерево — чотири, недобрих — два, біла добра піч. Навпроти тієї кімнати комора, у ній двері на залізних завісах, ретязь і скоба. Там же один стіл, скляних вікон, оправлених у дерево — два недобрих. Над брамою — чотири комори, входить до них сіньми. У них двері на залізних завісах, у тих сінях унизу дві комори, у яких добрі двері на залізних завісах, в одній коморі — добрі ретязь,

---

⁴¹ Леґуміни — тут: городні бобові культури — горох, боби, сочевиця, інші овочі, а також крупи, див.: Linde S. B. Słownik języka polskiego. Warszawa, 1808. T. 1. Cz. 2: G—L. S. 1245.

скобель і замок; у ній знаходяться зем'янські речі. Біля неї друга комора з двома ретязями й однією скобою. Над тими коморами — дві інші комори, до них є добрий вихід, в одній коморі — добрі двері на завісах, у тих дверях скоба і ретязь, у другій коморі добрі двері на залізних завісах, ретязь і скоба.

У КУТІ ЗА СТАВКОМ ВЕЖА

У неї внизу — комора, у ній добрі двері на залізних завісах, ретязь і скоба. Там є засік для зсипання солодів. Над тією коморою світличка, до неї добрі двері на завісах, чотири вікна, добра нова біла піч, один стіл, одна лавка при одній стороні. З тієї кімнати [виходить] потрібна комірка, у ній добрі двері на завісах, ретязь і скоба. Біля тієї вежі є інша вежа, у ній — комора. Вийшовши з брами, по правій стороні драбська кімната, до тієї кімнати йдеться сіннями, до яких добрі двері [98v] на завісах. У тій драбській кімнаті — двері на залізних завісах, мурована піч і довга лава. У сіннях — тераса, до якої є грубий ланцюг і колодка при ньому, в тієї ж тераси — дверцята на залізних завісах, ретязь і скоба. Там же вбік, на долині є п'ять добрих комор. У тих коморах є двері на залізних завісах, ретязі і скоби, у тих коморах є замкнені зем'янські речі.

Над тими коморами. Спереду від брами — кімната, у якій мешкає підстароста. Там же є лави довкола, три скляні шиби, оправлені в дерево, добрі. Один стіл, одна лавка, піч біла недобра. Там же двері на залізних завісах, два ретязі, одна скоба і клямка. Перед тією кімнатою — сіни, у них добрі двері на завісах, ретязь і скоба. У тих сіннях дві перегороджені комори, в одній коморі — добрі двері [із] залізними завісами, скоба, ретязь і вікно. З тієї комори є потрібна комірка, у якій є добрі двері на залізних завісах, ретязь і скоба. У другій коморі добрі двері на завісах, до них є ретязь, скоба і клямка. Біля тих комор є новий ганок, перед мальованою кімнатою. У того ганку з обох сторін — добрі двері на завісах, у них скоби, ретязі, клямки й антаби. Там же і три скляні добрі шиби, оправлені у свинець, і лави по одній стороні. З ганку — кімната, у ній похилі двері на залізних завісах, добрий залізний замок, клямка й антаба. Там же біля лави, три столи, два дерев'яних столики, служба, полив'яна зелена піч, шість вікон, оправлених у свинець, поміж яких є кілька недобрих. З тієї мальованої кімнати [йде] мала світличка, зелені двері до неї похилені на залізних завісах, ретязь і скоба, дві антаби і клямка, добрий, ригльований замок. Там же лави і зелена полив'яна піч, і одне скляне вікно, оправлене у свинець, недобре. З тієї кімнатки

[йде] комірка, двері на залізних завісах, скоба і ретязь. У тій коморі — добре вікно. З тієї комори [йде] потрібна комірка, у ній добрі двері на залізних завісах. З тієї мальованої кімнати [йде] інша кімната, у якій зелені похилені двері на залізних завісах, клямки з обох сторін, антаби, ретязь і скоба. Там же лави довкола, дві скляні недобрі шиби, оправлені у свинець, полив'яна зелена піч, один стіл. Там же з тієї кімнати [ведуть] двері до кімнатки, похилені зелені, на [99] залізних завісах, клямка й антаба, ретязь і скобель, замок залізний майже добрий. У тій кімнатці — велике ліжко, лава, два недобрих вікна, одне скляне вікно, оправлене у свинець, а друге — у дерево. У тій кімнатці потрібна комірка, до неї двері на залізних завісах, ретязь і скоба.

СПІЖАРНЯ, ДЕ БУЛА СПЕРШУ ПЕКАРНЯ

До неї [йдуть] двері на залізних завісах, скоба і ретязь. У спіжарні солонини тридцять шматків, сала — двадцять. Над тією пекарнею або спіжарнею, покої були його мосці пана воєводи, у них двері на залізних завісах, скобель, клямка, антаба. Там же дві шиб, оправлені у свинець, полив'яна піч, довкола лави, один стіл. З тієї світлиці [йдуть] сіни, у яких двері на залізних завісах, замок, антаба, недобре вікно, лави довкола. З тих сіней [іде] комора, до неї двері на залізних завісах, замок, антаба, недобре скляне вікно, оправлене у свинець. Там же є комин. З тієї комори [йде] потрібна комірка, до неї двері з ретязем.

ДІМ НОВИЙ БІЛЯ ТИХ ЖЕ ПОКОЇВ

Перед ним є ганок, на котрому є лави довкола, один стіл. Входячи до того дому, двері на залізних завісах, у них добрий залізний замок, клямка, ретязь і скоба. Сіни, два скляних вікна, оправлених у свинець, сіни, кімната, у ній — добрі двері з усім на залізних завісах і замок. Там лави довкола, зелена піч і комин. Там же шість шиб, оправлених у свинець, стіл, дві лавки. З тієї світлиці [йде] кімната, до неї двері на завісах з усім, і ганок. З тієї кімнати [йде] потрібна комірка і двері на завісах з усім. Із сіней нагору перегороджений вихід, двері на завісах, скоба і ретязь і залізний замок.

КОМОРИ ПІД ТИМ ДОМОМ

Під тим будуванням є дев'ять комор, у яких мешкали люди, у них двері на завісах, у деяких є скоби і ретязі, у деяких немає. Там же далі є дві стайні, котрі руйнуються, на них поганий дах.

ВЕЖА МУРОВАНА

[99v] Внизу на тієї вежі є пивниця, у якій добрі подвійні двері на залізних завісах, скоба і ретязь. Там же є перебудована пивниця, у якій двері, ретязь і скоба. Над тим же склепом є інший, до котрого є двері на залізних завісах, ретязь і скоба. Там же перед тим склепом є комора, поділена дошками. Середній склеп, у нього — подвійні двері на залізних завісах із ретязем і скобою, у якому є зем'янські речі.

Там же є в замку світлиця провентових писарів⁴² і сіни з усім.

Піч добра, один стіл, лави довкола, дві скляні шиби, оправлені в дерево, двері на завісах, у них ретязі й скоби. Неподалік тієї кімнати є комірka, двері на завісах, ретязь і скоба. Студня є в замку, над нею добре побитий дах, коло з двома відрами і линва. Бровар у замку, там є пивне начиння, добрий котел, два великі добрі чани, три дерев'яних корита (*svuchfasow*), корито під чани, інше корито, де свиням [їжу] запарюють. Коси для хмелю, над тим броварем дах недобрий.

ПІД ЗАМКОМ СОЛОДІВНЯ

До тієї солодівні добрі двері, скоба, ретязь і колодка, добра мурована піч і сітки, на яких сушать солод. Там же є комора, у котрій росте солод, і корито велике, й інші потреби, належні до солодівні.

З тієї ж солодівні виходить плати дев'ять злотих на рік.

Гумна⁴³ не додано з фільварків, бо їх пан староста заплатив.

Під замком є огорожена стайня, при тій стайні кузня добра. До замку три брами.

---

⁴² Провентовий писар — чиновник, який займався контролем прибутків (лат. *proventus*) із королівських маєтків.

⁴³ Гумно — тут: збіжжя, зерно, див.: Słownik polszczyzny XVI wieku. Edycja internetowa. Indeks haseł. Gumno. URL : <https://spxvi.edu.pl/indeks/haslo/54099>.

Myron Kapral (Lviv, Ukraine)
Andrii Stasiuk (Halych – Ivano-Frankivsk, Ukraine)
1582 inventory of the Halych Castle

The authors of the article published the descriptive part of the inventory of the Halych starostvo of 1582 which related to the Starosta Castle of Halych. The document currently remains the oldest detailed description of the Halych stronghold, which illustrates the hitherto unknown and little-studied pages of the most critical defensive outpost of the Halych land during the Late Middle Ages and Early Modern Times.

Key words: *the Halych castle, inventory descriptions, the Halych starostvo, Seniavski, defensive architecture.*

